

Edukimi në Distancë

Kujdesi, Zhvillimi dhe Edukimi në fëmijërinë e hershme për moshën 0 - 6 vjeç

**AKTIVITETET E MUAJIT NËNTOR PËR GRUP MOSHËN
3-4 VJEÇ**

JAVA E PARË

E HËNË – 2 NËNTOR – Ariu

Materialet dhe mjetet: tavolinë (karrige), mbulesë.

Zhvillimi i aktivitetit: Aktiviteti i sotëm ka për qëllim ta informojë fëmijën tuaj për gjumin që bën ariu në dimër. Informojeni fëmijën që ariu kryesisht ushqehet me fruta të malit, mjaltë nga zgjojet e bletëve të egra, dardha, arra, lajthi dhe ushqime që kanë kalori të mjaftueshme për t'i siguruar ariut gjumë të rehatshëm sepse në dimër ai nuk ka me çka të ushqehet. Tregojini fëmijës që me ardhjen e temperaturave të ulëta ariu e gjen një shpellë të rehatshme ku do të bëjë gjumin prej nëntorit deri në mars. Pasi ta informoni, kërkoni nga fëmija që ta improvizojë një shpellë nën ndonjë tavolinë apo karrige të cilën do ta mbulojë me një mbulesë dhe luani një lojë imagjinare ku fëmija juaj do të jetë ariu. Kërkoni nga fëmija që ngadalë të futet në shpellë ashtu si i përgjumur dhe të bëhet kinse po fle duke gërhitur. Pas dy-tre minutave bëni ndonjë zhurmë dhe zgjojeni fëmijën (ariun) i cili i hidhëruar do t'ju ndjek nëpër dhomë kinse do t'ju hajë. Fëmija mund ta vazhdojë lojën imagjinare edhe me ari lodër.

E MARTË – 3 NËNTOR- Palpetat me forma

Materiallet dhe mjetet: ujë, miell, vezë, vaj dhe një tigan.

Zhvillimi i aktivitetit: Fëmijët më së shumti i duan palpetat, por kur i gatuajnë vet me udhëzimet tuaja atëherë për ta aktiviteti është edhe më interesant.

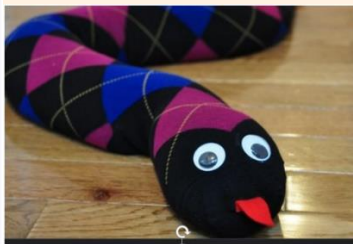
Fillimisht i tregoni fëmijës si duhet ta përgatisë brumin e thjeshtë me vezë, qumësht dhe miell dhe pastaj lejojeni të provojë që të përgatisë vet. Më pas, pjekjen në zjarr e bëni bashkë, për të mos e rrezikuar fëmijën. Ariu punohet shumë thjeshtë në formë. Për ta bërë kokën na duhet një palpetë e rrumbullakët e madhe, për t'i bërë veshët na duhet një palpetë e vogël e rrumbullakët të cilën e presim në mes dhe fitojmë dy veshë. Më pas lejojeni fëmijën që me kreativitetin e vet t'i zbukurojë gojën, hundën dhe pjesët tjera.

E MËRKURË – 4 NËNTOR – Gjarpri me çorapë

Materialet dhe mjetet: çorapë të gjatë, dy pulla, gjilpërë dhe pe, ngjitës, gërshërë.

Zhvillimi i aktivitetit: Zgjidhni me fëmijën çorapët më të gjatë që keni në shtëpi dhe i tregoni që çorapët e gjatë ju duhen për ta modeluar gjarprin. Mund të zgjidhni edhe getet e fëmijës në mënyrë që gjarpri të jetë sa më i gjatë. Pasi fëmija ta zgjedhë çorapin më të gjatë, merrni çorapët tjerë që keni në shtëpi dhe mbusheni çorapin më të gjatë me çorapët tjerë derisa të fitoni një formë të mbushur të gjarprit. Çorapin më të gjatë mund ta mbushni edhe me dhe, oriz apo çfarëdo që mendoni që ju shërben. Nëse keni pulla, qepni dy sytë e gjarprit ju prindër të dashur, e nëse nuk keni pulla, atëherë me letra, me ndonjë copë apo edhe me salveta modeloni sytë dhe gojën. Kreativiteti nuk ka fund, andaj ndihmoni fëmijës të jetë kreativ dhe të kërkojë zgjidhje për gjërat që i punoni bashkë. Mos ia ofroni idetë të gatshme.

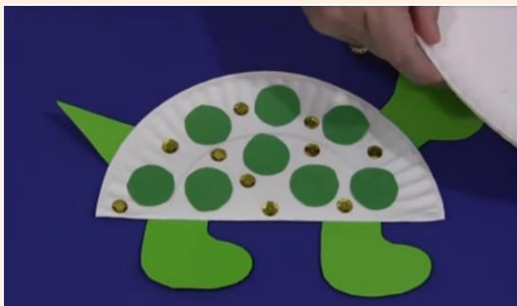

E ENJTE - 5 NËNTOR - Breshka

Materialet dhe mjetet: pjatë letre, letra me ngjyra, gërshërë, ngjitës.

Zhvillimi i aktivitetit: Breshka është kafshë e pyllit, është shumë e ngadaltë dhe paqësore, por as ajo nuk e do dimrin dhe në nëntor bie në gjumë. Informojeni fëmijën që me ardhjen e të ftohtit breshka e gjen ndonjë vrimë nën dhe apo nën rrënjët e ndonjë druri për të bërë gjumin dimëror pasi ka ngrënë mjaftueshëm fruta dhe gjethe për të siguruar gjumë të rehatshëm. Ndihamojeni fëmijën që ta punojë breshkën prej letre, priteni pjatën e letrës përgjysmë dhe njëra pjesë do të jetë mburoja e breshkës ndërsa nga pjesa tjetër prisni dy këmbët dhe kokën (si në modelin në foto). Gjithashtu prisni edhe syrin nga letra e zezë. Të gjitha pjesët ia ofroni fëmijës që t'i ngjisë ashtu si di.

Në fund kërkoni nga fëmija që ta imitojë ecjen e ngadaltë të breshkës.

E PREMTE – 6 NËNTOR – Gara e breshkave

Materialet dhe mjetet: shall apo rroba me ngjyra.

Materialet dhe mjetet: Në shtëpi të gjithë kemi kovë, si p.sh. kovë për t'i mbledhur lodrat, kovë për tesha apo për të bartur ujë.

Zhvillimi i aktivitetit: Këto kova kësaj radhe do t'i përdorim për lojën e garave të breshkave. Sa më shumë anëtarë të shtëpisë që bashkëngjiten aq më atraktive do të jetë gara e breshkave. Duke vendosur kovën mbi shpinën tuaj deri sa jeni në tokë të kërrusur mbi dy duart dhe dy këmbët tuaja, bashkë me fëmijën filloni të ecni ngadalë si breshka pa e rrëzuar kovën. Pa e lidhur kovën, të mundohemi ta mbajmë në shpinë deri tek shtëpia e breshkës. Caktoni një cak për shtëpi të breshkës dhe filloni garën. Do të keni shumë të qeshura dhe kënaqësi pasi kova do t'ju rrëzohet dhe duhet të ktheheni nga pika fillestare për ta vazhduar garën.

JAVA E DYTË

E HËNË – 9 NËNTOR – Sa fuqi ka zëri im

Materialet dhe mjetet: gotë, ujë, kripë dhe një folie najloni.

Zhvillimi i aktivitetit: Një eksperiment me një gotë, pak kripë dhe folie najloni i bën fëmijët të kuptojnë sa fuqi ka zëri i tyre.

Mbështilleni gotën me folie najloni që përdorni në shtëpi dhe vendosni mbi të pak kripë si në foto. Duke u afruar, fëmija duhet të thotë me zë të lartë "aaaaaaaaaaaa" dhe ta zgjasë, ndërsa nga fuqia e zërit, valët e zërit do ta lëvizin folien e najlonit dhe kripa do të largohet nga gota. Të jeni të sigurt që fëmija juaj do të kërkojë ta përsëritni shumë herë. Mund të përdorni gota të madhësive e formave të ndryshme që i keni në shtëpi. Lejoni fëmijën t'i eksplorojë të gjitha mënyrat për këtë eksperiment. Është shumë e rëndësishme të keni gotën me xham sa më të hollë.

E MARTË – 10 NËNTOR – Trupi im flet

Materialët dhe mjetet: nuk ka nevojë për materiale shtesë.

Zhvillimi i aktivitetit: Sot do të zhvilloni një aktivitet me fëmijën, aktivitet i cili e ndihmon atë të vetëdijësohet për gjuhën e trupit të tij/saj. Fillimisht dilni bashkë me fëmijën përpara pasqyrës dhe kërkon që t'i përshkruajë pjesët e trupit të tij/saj. Pastaj shpjegoni fëmijës që, duke qëndruar përballë pasqyrës, ju do të bëni një gjest i cili lidhet me atë që trupi ynë flet. Kështu fëmija duhet të gjejë se çfarë po thotë trupi. Fillimisht kollituni, dhe pyesni fëmijën çfarë po thotë trupi. Pastaj teshtini, dridhuni sikur keni ftohtë, lemozë, apo hapni gojën sikur ju vjen të flini. Kërkon që fëmija ta imitojë secilin veprim kërkon dhe të tregojë se çfarë po thotë trupi. Gjithashtu mund të pyesni se çfarë i ndodh fëmijës kur është shumë nxehtë apo shumë ftohtë. Ky aktivitet është shumë argëtues nëse ju dhe fëmija juaj merrni pjesë duke plotësuar njëri-tjetrin.

E MËRKURË – 11 NËNTOR – Unë dëgjoj

Materialet dhe mjetet: nuk nevojiten materiale specifike. Prindi përdor gjësende që i ka në shtëpi.

Zhvillimi i aktivitetit: Fillimisht duhet të dilni jashtë me fëmijën dhe t'i kërkonit që t'i dëgjojë me vëmendje të gjitha zhurmat. Ndërkohë që fëmija dëgjon tinguj, zëra apo zhurma, kërkonit edhe që t'i imitojë ato por edhe ju provoni t'i imitoni në mënyrë që fëmija të ndihet mirë gjatë imitimit. Pyeteni fëmijën se si po di t'i imitojë zërat e ndryshëm. Me çka po dëgjon? Pasi të ktheheni në shtëpi luajeni një lojë simpatike me fëmijën tuaj. Fëmija duhet ta kthejë shpinën dhe ju duhet të bëni tinguj të ndryshëm të cilët fëmija duhet t'i marrë me mend se çfarë janë. Kur fëmija nuk ia qëllon, kthejeni në humor duke i thënë fëmijës të prekë me gjuhë hundën. Për këtë aktivitet duhet të përdorni mjete të ndryshme. Nëse fëmija nuk e gjen përmes tingujve, pa kthyer kokën i prek me dorë materialet, pastaj përsëri bëhet tingulli dhe fëmija duhet ta gjejë. Ju mund ta ndihmoni edhe duke ia treguar funksionin e objekteve apo çfarëdo që mendoni se mund ta ndihmojë fëmijën.

E ENJTE - 12 NËNTOR - Shijoj gjëra të mira

Materialet dhe mjetet: sheqer, kripë, limon, uthull, djathë, mjaltë, fruta etj.

Zhvillimi i aktivitetit: Sot fëmijën do ta njoftoni me shqisën e të shijuarit dhe atë në mënyrën më të thjeshtë, duke i dhënë gjëra me shije të ndryshme për t'i shijuar dhe për të kërkuar nga fëmija të tregojë se çfarë shije kanë. Mbuloni sytë e fëmijës me një shami dhe vendosni disa pjata të vogla para fëmijës. Me gisht duhet t'i prekë me radhë pjatat për të kuptuar se çfarë po shijon. Në një pjatë të filxhanit, hidhni pak sheqer dhe i kërkonit ta shijojë duke e prekur pak me gjuhë, pastaj e pyetni se çfarë shije paska? Njëjtë veproni edhe me kripën dhe limonin, dhe nëse fëmija nuk e di, ju e informoni për shijen e ëmbël, të njelmët dhe të thartë. Gjithashtu jepini që të hajë nga pak gjëra që kanë shije të ëmbël, të njelmët dhe të thartë dhe sërish pyeteni se çfarë shije kanë si dhe pyeteni se me çka po shijon? Cila shije po të pëlqen më shumë? Me shijen e tij/saj të preferuar përgatitni një limonadë apo ndonjë ushqim tjetër.

E PREMTE – 13 NËNTOR – Kutia sensorike

Materialet dhe mjetet: kuti, lodra të buta, lodra të drurit, ndonjë frutë apo perime, gjethe, gurë etj.

Zhvillimi i aktivitetit: Aktiviteti i sotëm do të jetë shumë argëtues për ju dhe fëmijën tuaj. Merreni një kuti dhe prisni nga një rreth në dy anët më të ngushta të kutisë. Rrathët të jenë të prerë paralel njëri-tjetrit që fëmija të mund t'i fusë të dy duart. Pjesa e hapur e kutisë të jetë e kthyer nga ju ndërsa e mbyllura nga fëmija juaj në mënyrë që fëmija të mos shikojë. Futni në kuti gjëra të ndryshme të njohura për fëmijën, si p.sh. ndonjë lodër e butë, lodër druri, frutë, perime, gjethe, gurë apo çfarëdo që mendoni që fëmija do ta njohë me anë të prekjes. Pastaj kërkonin nga fëmija që t'i fusë dy duart dhe ta marrë një nga gjërat në kuti, ta prekë dhe të tregojë se çka është, pastaj ta largojë nga kutia dhe të vazhdojë me gjërat tjera deri në të fundit, duke i prekur dhe treguar se çka janë. Në këtë mënyrë fëmija e kupton rëndësinë e të prekurit për njohjen e ambientit që na rrethon. Në fund ju mund të ndërtoni në një vend të shtëpisë këndin sensorik. Një vend në të cilin fëmija ka jastëkë dhe materiale të tjera të buta ku mund të shtrihet dhe të kënaqet duke u gjuajtur në to. Ju mund të argëtoheni së bashku me fëmijën në këtë kënd.

JAVA E TRETË

E HËNË – 16 NËNTOR – Eksperimenti i mikrobeve

Materialet dhe mjetet: ujë, piper i zi, sapun, një enë qelqi.

Zhvillimi i aktivitetit: Ju sot bisedoni me fëmijën për rëndësinë e higjienës për shëndetin, dhe me eksperimentin që do ta realizoni bashkë me fëmijën tuaj do ta bindni fëmijën që të kuptojë se sa i rëndësishëm është pastrimi i duarve për shëndetin. E merrni një pjatë qelqi të thellë dhe në të vendosni ujë dhe piper të zi. Afër pjatës e merrni edhe sapunin e lëngët dhe i tregoni fëmijës që piperi i zi simbolizon mikrobet. Kërkoni nga fëmija juaj të fusë njërën dorë në pjatën me piper dhe ta largojë nga uji për të shikuar se si janë ngjitur "mikrobet" në duar, pastaj ta bëjë dorën me sapun dhe sërish ta fusë në ujin me "mikrobe" dhe të shikojë se si largohen "mikrobet" nga sapuni.

Ju mund edhe t'i vizatoni duart e fëmijës dhe pastaj të kërkoni nga fëmija që t'i vizatojë mikrobet ashtu si di.

E MARTË – 17 NËNTOR – Unë dhe fëmijët e botës

Materialet dhe mjetet: fletë e bardhë, ngjyra tempera.

Zhvillimi i aktivitetit: Informojeni fëmijën që data 20 nëntor është Dita e Konventës për të Drejtat e Fëmijëve. Të gjithë fëmijët e botës, pa dallim race, gjinie, aftësie, religjioni, kombësie, kulture, kanë të drejta të barabarta për përkujdes familjar, shtëpi, dashuri, edukim, kujdes shëndetësor, liri të shprehjes etj. Por, përveç të drejtave, fëmijët kanë edhe përgjegjësi që t'i respektojnë të rriturit, t'i respektojnë mendimet ndryshe dhe lirinë e të tjerëve, të mësojnë, të kujdesen për mjedisin etj. Meqë në këtë moshë fëmija nuk mund t'i kuptojë këto të drejta dhe përgjegjësi, mundësojani fëmijës që të argëtohet duke bërë një punim me duart me ngjyra që simbolizojnë fëmijët e botës. Vizatojani fëmijës një rreth që do të simbolizojë globin, si në modelin në foto, dhe pastaj kërkon nga fëmija që ta shtypë dorën në ngjyrë kafe, pastaj në fletë, dhe kështu me radhë në disa ngjyra derisa ta rrethojë globin me duar. Ky punim do të simbolizojë që duart e fëmijëve të bashkuara rreth botës mund ta ndryshojnë botën dhe ta bëjnë vend më të mirë dhe të sigurt për jetesë.

E MËRKURË – 18 NËNTOR – Dhëmbët e mi

Materialet dhe mjetet: letër me ngjyrë të kuqe, letër me ngjyrë të bardhë, ngjitës.

Zhvillimi i aktivitetit: Bisedoni me fëmijën për higjienën e gojës dhe rëndësinë e larjes së dhëmbëve për shëndetin duke i bërë pyetje: Pse duhet t'i lajmë dhëmbët? Cilat janë ushqimet e shëndetshme për dhëmbë e cilat të dëmshmet? Ku duhet të drejtohem kur kemi dhimbje dhëmbi? etj. Vizatojani fëmijës në letër të bardhë dy dhëmbë, njërin me fytyrë të buzëqeshur e tjetrin me fytyrë të mërzhitur. Te dhëmbi i mërzhitur i bëni edhe disa vrima, kinse është dhëmb i prishur. Pastaj ofroni fëmijës ushqime të ndryshme që i keni në shtëpi, si: fruta, perime, qumësht, kos, ëmbëlsirë, çokollatë, lëngje të ndryshme etj. Bisedoni me fëmijën se cilat janë të shëndetshme e cilat jo, dhe kërkonin nga fëmija që t'i renditë të shëndetshmet te dhëmbi i buzëqeshur, e të dëmshmet te dhëmbi i mërzhitur, dhe informojeni fëmijën duhet t'i pastrojë dhëmbët pas çdo here që ha gjëra me sheqer.

E ENJTE - 19 NËNTOR - Brusha dhe pasta e dhëmbëve (eksperiment)

Materialet dhe mjetet: dy vezë të ziera fort, dy ene qelqi, pije Coca-Cola, brushë për dhëmbë dhe pastë dhëmbësh, letër me ngjyrë, gurë të vegjël të bardhe ose fasule, ngjitës.

Zhvillimi i aktivitetit: Po sikur dhëmbët ashtu edhe lëvozhga e vezës e ka sipërfaqen e jashtme të fortë për ta mbrojtur atë që ka në brendësi, për këtë arsye sot do ta bëni këtë eksperiment për t'i treguar fëmijës se çfarë ndodh me atë mbrojtëse të jashtme kur i ekspozohet pijeve të ëmbla si Coca-Cola apo lëngjeve të ndryshme. I merrni dy vezë të ziera fort dhe ia jepni fëmijës që njërin ta vendosë në enën me Coca-Cola dhe tjetrën në ujë. Këto duhet të qëndrojnë ashtu 24 orë dhe të nesërmen bashkë me fëmijën do t'i nxirrni vezët për të parë se çfarë ka ndodhur. Veza në enën me ujë nuk do të ndryshojë, ndërsa ajo në Coca-Cola do të bëhet me njolla. Pastaj ofroni fëmijës pastën dhe brushën dhe kërkonin nga ai/ajo që ta pastrojë vezën me pastë dhe brushë. Nga ky eksperiment fëmija do të kuptojë se sa e rëndësishme është larja e dhëmbëve dhe evitimi i lëngjeve dhe ushqimeve që përmbajnë sheqer.

Dhe në ndërkohë që fëmija duhet të presë 24 orë për ta parë se çfarë po ndodh me vezët, ju ndihmoni fëmijën që ta punojë gojën me dhëmbë. Merreni një letër me ngjyrë, nëse keni të kuqe, dhe paloseni në gjysmë, preni këndet e letrës që t'i jepni formën e gojës. Pastaj kërkonin nga fëmija që t'i ngjisë gurët e bardhë apo fasulet në letër që të simbolizojë gojën me dhëmbë.

Pasi të jetë tharë ngjitësi, jepini fëmijës tuaj një brushë të dhëmbëve dhe kërkonin nga fëmija që ta ushtrojë larjen e dhëmbëve.

E PREMTE – 20 NËNTOR – Klasifikimi i lodrave sipas formës

Materialet dhe mjetet: lodra të ndryshme me forma të ndryshme, shirit ngjitës.

Zhvillimi i aktivitetit: Aktiviteti i sotëm është shumë relaksues dhe argëtues për ju dhe fëmijën. Ju nevojitet një shirit ngjitës nëse e keni me ngjyrë jo të tejdukshme për të formuar në tapetin apo parketin tuaj formën e rrethit dhe të katrorit. Kërkoni nga fëmija juaj që t'i marrë të gjitha lodrat që i ka pranë formave dhe t'i klasifikojë sipas formës së shiritit ngjitës. P.sh., ato me formë të rrumbullakët të rrethi, ndërsa ato me formë katrore të katrori. Pastaj mund të kërkoni nga fëmija që me një lodër, si p.sh. veturë, të ecë në shiritin ngjitës në formë të rrethit dhe të katrorit, apo me një kukull apo çfarëdo lodre që zgjedhë. Në fund mund të kërkoni nga fëmija, nëse ka disponim, që gjithashtu ta vizatojë rrethin dhe katrorin në një letër.

JAVA E KATËRT

E HËNË – 23 NËNTOR – Flamuri im kuq e zi

Materialet dhe mjetet: letër e kuqe, ngjyrë e zezë, brushë apo sfungjer.

Zhvillimi i aktivitetit: Bisedoni me fëmijën tuaj për 28 Nëntorin, Festën e Flamurit kuq e zi, duke i treguar që është flamuri i gjithë shqiptarëve kudo që janë në botë. Për nder të kësaj dite, ndihmoheni fëmijën që të punojë flamurin kuq e zi me ngjyra tempera. Merreni një letër të bardhë dhe kërkoni nga fëmija që ta ngjyrosë të tërën me ngjyrë të kuqe me brushë apo sfungjer. Pasi të thahet, lyeni të dy duart e fëmijës tuaj me ngjyrë të zezë dhe ndihmoni fëmijën që t'i shtypë në letër me gishtërinjtë e mëdhenj të kryqëzuar në formë që ta simbolizojë shqiponjën si në modelin në foto. Ju mund të dëgjoni po ashtu këngë për flamurin dhe pse jo edhe të këndoni dhe vallëzoni bashkë me fëmijën tuaj.

E MARTË- 24 NËNTOR - Vazhdo dhe ti

Materialet dhe mjetet: për këtë aktivitet nuk nevojitet ndonjë material.

Zhvillimi i aktivitetit: Për aktivitetin e sotëm do të përdorim një tregim të cilin prindi apo kujdestari/-ja ligjor/e e krijon vetë në mënyrë që të ftoj fëmijën të gjejë vazhdimin e tij. P.sh.: "Unë dhe ti do të shkojmë në dyqan, çfarë duhet të bëjmë përpara se të nisemi? Tani kemi mbërritur tek dyqani, çfarë duhet të marrim përpara se të hyjmë në dyqan?" Fëmija përgjigjet. Pastaj vazhdoni duke ia parashtruar këtë pyetje fëmijës: "Kur jemi brenda në dyqan dhe e kuptojmë që e kemi harruar kuletën në shtëpi, çfarë duhet të bëjmë tash? Pranojeni përgjigjen e fëmijës çfarëdo që të jetë ajo, ndërsa në dyqan duam të blejmë ujë, bukë dhe vezë. Duke i marrë vezët një bie në tokë dhe thyhet. Në këtë rast pyeteni fëmijën se çka duhet të bëjmë.

Pranoni çdo lloj përgjigje që mund të ofrojë fëmija. Ju mund të krijoni situata ku fëmija duhet t'i përdorë edhe fjalët magjike. P.sh., pasi paguani, kërkoni fëmijës të falënderojë shitësen apo të kërkojë ndihmë kur i thyhet veza.

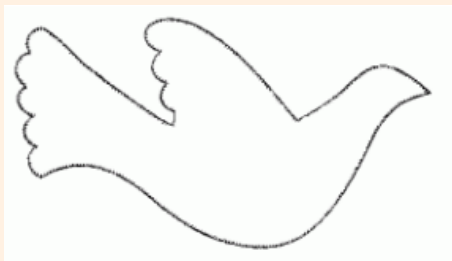
E MËRKURË – 25 NËNTOR – Pëllumbi i dëshirave

Materialet dhe mjetet: një letër e bardhë ose karton, laps, gërshërë dhe letra që ngjiten (stikers) nëse i keni në shtëpi. Nëse jo, mund të përdorni copa të vogla letre të cilat mund të ngjiten me ngjitës ose në mungesë të tij bëni ngjitës me ujë e sheqer ose ujë dhe miell.

Zhvillimi i aktivitetit: Meqenëse fëmija juaj mund ta ketë të vështirë të vizatojë një pëllumb, ndihmoheni që ta vizatojë një në letër të bardhë, karton apo pëlhurë të bardhë.

Fëmija është personi që do t'i kërkojë çdo anëtar i familjes që të formulojë një fjali me të drejtat që ka brenda shtëpisë si dhe një dëshirë. Fëmija e merr pastaj mesazhin dhe e vendos në trupin e pëllumbit. Ndërkohë që fëmija është duke ngjitur mesazhin, anëtar i familjes duhet të përsërisë me zë të lartë atë që ka shkruar. Të gjithë anëtarët mund të përshkruajnë një ose më shumë të drejta të cilat duhet të vendosen në trupin e pëllumbit dhe vetëm një dëshirë. Fëmija, pasi t'i ketë përfunduar mesazhet, trupin e pëllumbit e zbukuron edhe me ngjyra, nëse dëshiron. Pëllumbin e përfunduar, fëmija duhet ta vendosë në një vend në natyrë në mënyrë që të jetë i lirë që të fluturojë dhe t'i plotësojë dëshirat e anëtarëve të familjes.

Ky aktivitet mund të zhvillohet edhe në pëlhurë, ku të gjithë shkruajnë të drejtat e tyre, dhe pastaj mund të vendoset si flamur i familjes në një vend në shtëpi. Në këtë mënyrë fëmija do të ketë një kujtim jetësor, pasi ka kontribuar në flamurin e të drejtave të familjes.

E ENJTE – 26 NËNTOR – Pro dhe kundër

Materialet dhe mjetet: një letër e bardhë e madhe ose një pëlhurë, ngjyra uji. Në mungesë të tyre mund të përdoren ngjyra natyrale që janë përgatitur në aktivitet e mëparshme. Ndërkohë mund të përdoren ngjyra të ndryshme që i keni në shtëpi.

Zhvillimi i aktivitetit: Për këtë aktivitet fëmija do t'i përdorë dy ngjyra të cilat i zgjedh vetë fëmija, njërin ngjyrë e përdor sa herë që pajtohet me atë që është duke i thënë prindi apo kujdestari/-ja ligjor/e, ndërsa ngjyrën tjetër sa herë që shpreh mospajtim. Për këtë ai/ajo vizaton dy duart e veta në një fletë. Njërin dorë e ngjyros më njërin ngjyrë dhe tjetrën me ngjyrën e dytë. I pret me gërshërë dhe ua ngjet nga një shkop ose çfarëdo që ka në shtëpi. Meqë ky aktivitet lidhet me të drejtat e fëmijës, nga prindërit dhe kujdestarët ligjor kërkohet që me gjuhë të thjeshtë të flasin për të drejtat themelore të fëmijës, por për ta bërë atraktive për fëmijën jepni shembuj të shkeljes së të drejtave, p.sh., fëmijët kanë të drejtë të ushqehen rregullisht – prindi mund të thotë të kundërtën – prindërit nuk duhet të kujdesen për ushqimin e fëmijëve. Kur pajtohet ngre dorën me ngjyrën aprovuese dhe kur nuk pajtohet ngre dorën me ngjyrën kundërshtuese.

Për shkak të moshës së fëmijës referojuni të drejtës për lojë, kujdes shëndetësor, kujdes prindëror, barazi dhe mbrojtje. Ndërkohë që përmendni të drejtat kujdesuni që t'i diskutoni dhe përgjegjësitë e fëmijës.

E PREMTE – 27 NËNTOR – Kalaja ime

Materialet dhe mjetet: cilindra të letrës së mbetur nga përdorimi i letrës higjienike ose shishe plastike të rrumbullakëta, letër me ngjyra ose copa letrash të prera nga gazeta apo revista, ngjitës, gërshërë, bojëra dhe furça (opsionale).

Zhvillimi i aktivitetit: Ky aktivitet është i mirë për fëmijët e moshës 3-4 vjeç pasi i ndihmon ata në aftësitë motorike. Fëmijës i shpjegohet që me materialet e mbledhura do ta ndërtojë një kala, me ndihmën tuaj. Nëse në shtëpi nuk keni cilindra të letrave higjienike, ju mund të krijoni së bashku me fëmijën disa cilindra thjesht nga letra të bardha, me ngjyra apo çfarëdo letre që keni në shtëpi. Kërkoni nga fëmija që ta përzgjedhë një numër nga pesë deri në dhjetë. Varësisht nga numri i përzgjedhur nga fëmija, aq cilindra duhet të bëni. Pastaj lejojeni fëmijën që të presë forma të ndryshme me gërshërë dhe t'i ngjisë në cilindra. Pasi t'i keni përfunduar, pyetni fëmijën se ku dëshiron ta ndërtojë kalanë e tij/saj. Duke e ndihmuar fëmijën, vendosni cilindrata pranë njëri-tjetrit si në figurën e ilustruar. Fëmijën duhet ta ndihmoni që ta përshkruajë me fjalë kalanë e tij/saj, dhe ndihmoheni ta krijojë një tregim të vogël rreth saj. Mund të kërkoni nga fëmija që t'i vendosë emër kalasë së tij/saj, t'i vendosë personazhet e tij/saj të preferuar brenda saj etj. Inkurajoheni fëmijën të përdorë fjalë të reja në përshkrimet e tij/saj. Në fund mund ta bëni një foto për kujtim nga ndërtimi i kalasë.

JAVA E PESTË

E HËNË – 30 NËNTOR – Festa e Kukullave

Materialet dhe mjetet: letër e bardhë ose copë e bardhë, disa shkopinj, gërshërë, ngjitës, pulla nga këmishët e vjetra si dhe letra me ngjyra.

Zhvillimit i aktivitetit: Aktiviteti i sotëm do të jetë shumë i këndshëm pasi përfshin sa më shumë anëtarë të familjes. Siç është prezantuar në figurë, secili anëtar i familjes do të krijojë një kukull për vete. Prindi apo kujdestari/-ja ligjor/-e e ndihmon fëmijën që ta presë formën e bardhë, dhe më pas fëmija e ngjet në shkop dhe ia zbukuron fytyrën sipas dëshirës. Kështu edhe anëtarët e tjerë të familjes do të përgatisin kukullën e tyre sipas dëshirës. Pastaj të gjitha kukullat vendosen në tavolinë apo në një vend tjetër me qëllim që fëmija të mund të krijojë tregimin e tij/saj. Secili anëtar do të duhet ta përshkruajë veten duke imituar diçka apo edhe duke bërë grimasa për të qeshur. Sigurisht që edhe anëtarët e familjes duhet të kontribuojnë në krijimin e tregimit. Preferohet që të gjithë të ulen në tokë në formë rrethi, dhe me kukullën e vet secili të tregojë diçka ku përfshin edhe kukullat e tjera (personazhet janë kukullat e krijuara, të cilave secili mund t'i vendosë një emër). Edhe pse fëmija është i vogël, ai/ajo mund të kontribuojë në krijimin e një tregimi apo përralle të familjes.

Mos harroni ta lavdëroni njëri-tjetrin dhe falënderoni gjithashtu për tregimin e përbashkët.

